

Groen rechts

Nederland verloedert. De gevoelens van onzekerheid en onveiligheid zijn de afgelopen jaren sterk toegenomen. Volgens het *Sociaal en Cultureel Rapport 1994* lag het aandeel van de bevolking (van vijftien jaar en ouder) dat slachtoffer van een misdrijf werd, in 1992 op 35%. In de grote steden nam het tussen 1990 en 1992 toe van 41% naar 45%. Het ophelderingspercentage van misdrijven is daarentegen gezakt tot onder de 20. Als u slachtoffer wordt van een woninginbraak, heeft u nog slechts 10% kans dat deze wordt opgehelderd. Een mogelijke oorzaak van dit zeer lage percentage is dat de politie noodgedwongen meer aandacht is gaan geven aan de zware (georganiseerde) criminaliteit, die ook een sterke opmars maakt. Minister-president Kok zei aan het slot van de regeringsverklaring: "Het zwaarste verwijt dat een overheid kan treffen is dat ze ernstig tekortschiet in de bescherming van mens, have en goed". Hij zei er niet bij of de hier vermelde cijfers zijns inziens al bedrevend genoeg zijn om de overheid dat verwijt te recht te maken.

Het is lang taboe geweest om deze ontwikkelingen te relateren aan het drugs- en immigratiebeleid. Hier lijkt nu verandering in te komen. De procureurs-generaal dringen aan op heroverweging van het soft-drugs beleid. Medisch gecontroleerde verstrekking van hard drugs aan hopeloos verslaafden komt in discussie als beleids optie. De relatie tussen het drugsbeleid en de inkomsten van criminele circuits wordt publiekelijker besproken. Tevens wordt de oververtegenwoordiging van sommige etnische groeperingen in de criminaliteitscijfers openlijker geregistreerd (bij voorbeeld in *Met de neus op de feiten* van de Commissie Jeugdcriminaliteit). Uit een analyse van gegevens uit de Integrale Veiligheidsrapportage bleek dat ca. 70% van de minderjarige jongens, die met de politie in aanraking kwamen, van allochtone herkomst was, op een aandeel van 40% in de bevolking. De arbeidsparticipatie van allochtonen blijft laag.

In België en Oostenrijk hebben de heren De Winter en Haider de onlustgevoelens onder de bevolking weten te kanaliseren in extreem-rechtse richting. Wat mij opviel in de reacties van de gevestigde partijen op deze ontwikkeling was het totale gebrek aan onderkenning van de problemen, zoals blijkbaar beleefd door een substantieel deel van de bevolking. Men volstond met het veroordelen van de beide heren met hun aanhang. Ik vrees dat deze reactie onvoldoende is om de ontwikkeling te keren. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat Janmaat e.a. zichzelf voldoende belachelijk maken om niet als evenknie van hun Belgische en Oostenrijkse geestverwanten op te kunnen treden. Mocht zich echter een 'salonfähige' verpakking van de extreem-rechtse boodschap aandienen, dan valt ook in Nederland een sterke opmars van dergelijke bewegingen niet uit te sluiten.

Om dit te voorkomen zou de huidige coalitie een aantal prioriteiten moeten stellen, die naar believen

'paars' dan wel 'groen rechts' genoemd kunnen worden:

1. Bijstelling van het immigratiebeleid. Daarbij zou het absorptievermogen van de samenleving veel meer centraal moeten staan. Toetsstenen daarvoor zijn huisvesting en werk. Het toelatingsbeleid staat dan niet langer op zichzelf, maar is een gevolg van de mate waarin de samenleving op sociaal acceptabele wijze woonruimte en werk kan bieden. Met het oog op de weg te werken achterstanden kan tijdelijk ontwikkelingsgeld voor dit doel worden ingezet, namelijk hetgeen Nederland momenteel uitgeeft boven de internationale geaccepteerde norm van 0,7% bnp.

2. Vrijlating van soft drugs voor Nederlands ingezetenen boven 18 jaar (in zulke kleine hoeveelheden per week dat handel niet lucratief is). Dwang- en drangprogramma's voor verslaafden aan hard-drugs bij wie nog effect van zulke programma's verwacht mag worden. Medisch gecontroleerde verstrekking van hard drugs aan degenen die dit stadium gepasseerd zijn. Langs deze sporen is tevens de eliminatie van drugshandel als financieringsbron voor verdere criminaliteit te bewerkstelligen.

3. Opstelling en uitvoering van een Deltaplan tegen de criminaliteit met als voornaamste elementen: afsnijden van andere financieringsbronnen (zoals prostitutie) en verhoging van de effectiviteit van politie en justitie. Wie de laatste tijd wel eens aangifte bij de politie heeft moeten doen, of heeft moeten wachten op het 'uittikken van het vonnis' bij de rechtbank, zal niet onder de indruk zijn geraakt van de huidige stand van de werkprocessen bij deze organen. Wie de administratieve werkprocessen van de rechterlijke macht kent, weet dat hier ook nog veel winst is te behalen. Het valt te verwachten (en de publiciteit wijst hier ook op) dat het met de kernprocessen van het politiewerk niet beter is gesteld.

4. Terugdringing van de schaalvergroting en de massalisering van het onderwijs. Te grote klassen, te grote/brede scholen, te massale instellingen van hoger onderwijs versterken de anonimisering van leerlingen. Participatie in kleinere, hechterere verbanden zal het gevoel dat het individu niet meer telt, kunnen tegengaan.

5. Deregulering van de onderkant van de arbeidsmarkt mede gericht op vergroting van het opnamevermogen van laaggeschoolden.

Mijn eerste voorspelling is dat het beleid van de huidige coalitie een heel eind in deze richting zal opschuiven, en het regeringsprogramma van de volgende coalitie nog meer. Mijn tweede voorspelling is dat we ons pas echt zorgen moeten maken, als mijn eerste voorspelling niet uitkomt.

H. Schreuder